

Even voorstellen

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Fred Mudde, senior beleidsmedewerker
Directie Bodem, Ruimte en Klimaatadaptatie
Afdeling Bodem
(fred.mudde@minienw.nl)

Werkzaamheden

- Project Duurzaam hergebruik grond en bagger
- Herijking bodemregelgeving grond en bagger

Silko Mergenthal, beleidsmedewerker
Directie Bodem, Ruimte en Klimaatadaptatie
Afdeling Bodem
(silko.mergenthal@minienw.nl)

Werkzaamheden

- Actieplan Diepe Plassen
- Monitoring Vitale Bodems

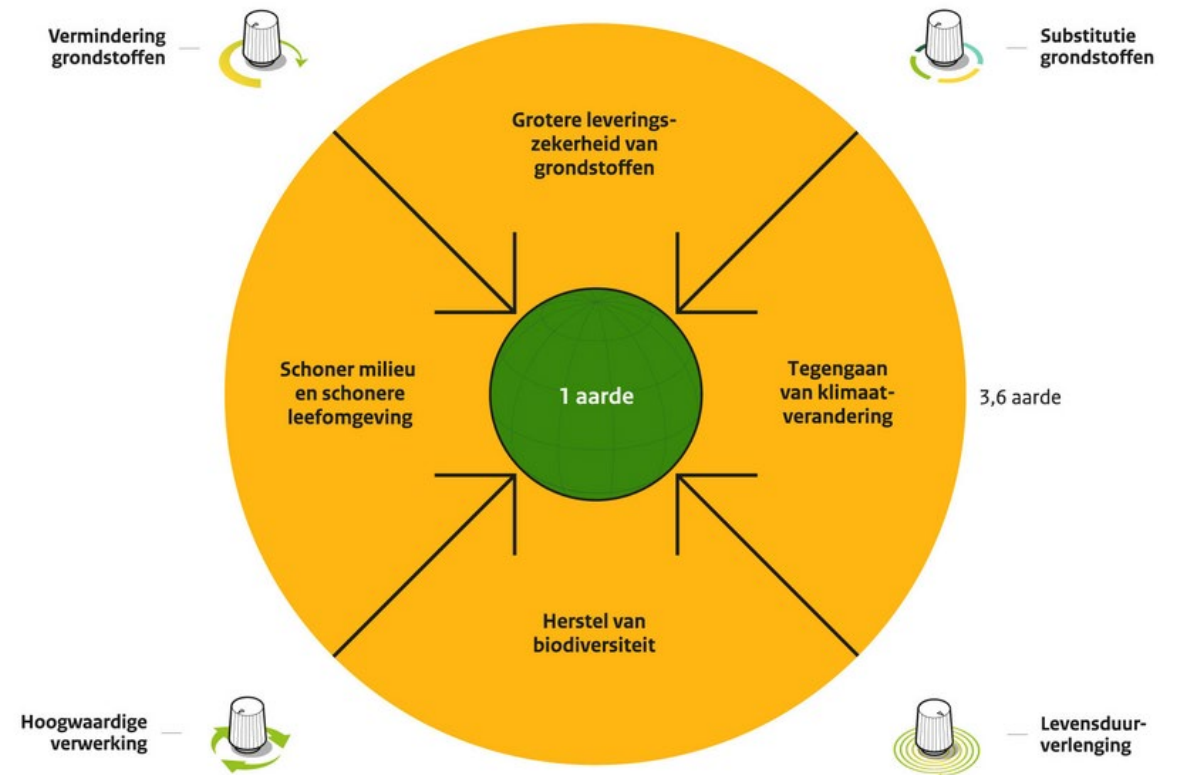
Duurzaam hergebruik grond en bagger

- > Minder verstoren en afgraven, meer hoogwaardig hergebruik op, in en van de bodem

Nederland wil in 2050 volledig circulair zijn.

- **Grondstoffengebruik verminderen**
Het verminderen van de grondstoffenvoetafdruk.
- **Grondstoffen substitutie**
Het zoveel mogelijk vervangen van primaire grondstoffen door secundaire grondstoffen.
- **Levensduurverlenging**
Het aansturen op een maximale levensduur voor producten en onderdelen.
- **Hoogwaardige verwerking**
Het verbeteren van schone, goed gesorteerde inzamelstromen en terugwinning van materialen.

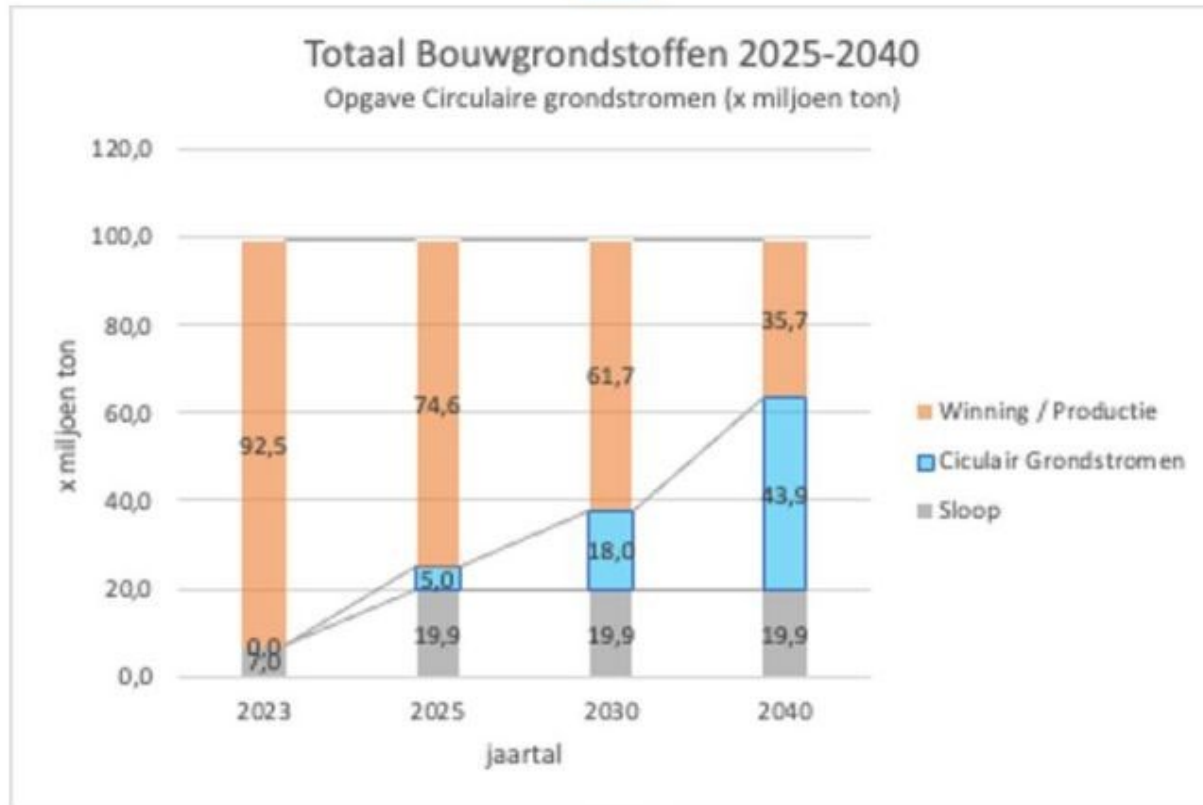
Kaderichtlijn Water (KRW)

Hoogwaterbeschermings programma (komende 30 jaar
1500 Km dijkversterking)

Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en
Transport (MIRT)

Nationale woningbouwopgave (> 900.000 t/m 2030)

De verwachting is dat er over een aantal jaar de winning/productie van primaire grondstoffen als zand en grind zal afnemen.

Oorzaak:

- Vergunningstraject is complex zoals veel projecten die invloed hebben op de ruimtelijke omgeving

Vraag naar circulaire grondstromen (hergebruik) zal toenemen.

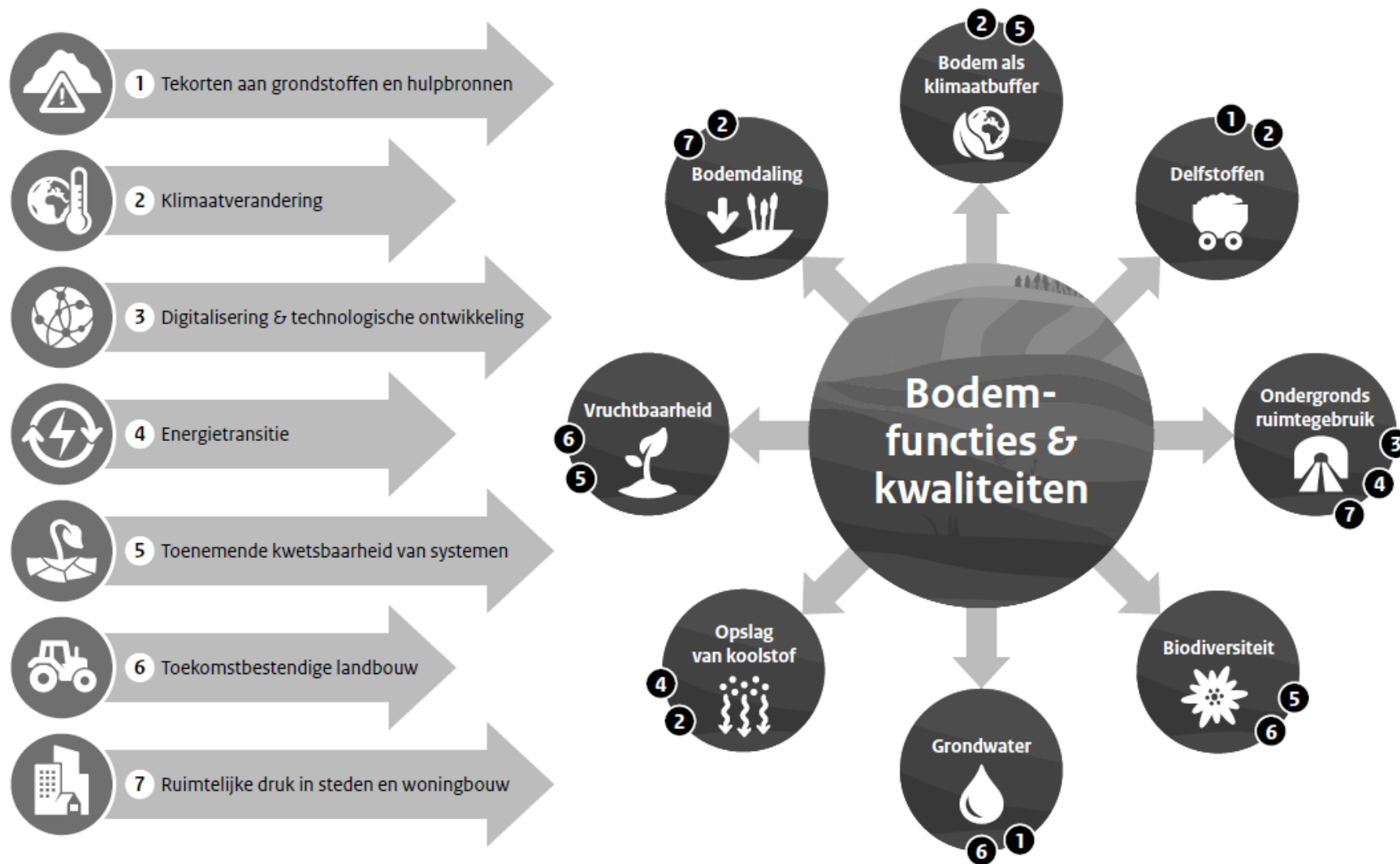
- › Er is een noodzaak voor bewuster ontwerp, gericht op minder bodemverstoring.
- › Nu vooral sturing op lage kosten.
- › Gevolg:
 - Afvoer grond wordt aan markt/aannemer overgelaten
 - Vaak wordt in projecten overmaats ontgraven waardoor organisch rijke toplagen die

waardevol zijn voor landbouw en natuur worden weggegraven.

- Transport vindt nu over grote afstanden plaats → CO2 uitstoot/energie verbruik
- Toename van kans op verspreiding van exoten (Japanse duizendknoop)

Bodem, ondergrond en grondwater: basis voor maatschappelijke opgaven

- Circulaire Economie (CE) is een “gereedschap” voor bereiken Sustainable Development Goals (SDG’s)
- CE gaat in de kern over (bewust gebruik van) materialen en het sluiten van materiaalkringlopen, door het:
 - 1. Beschermen van de voorraad (preventie);
 - 2. Zuinig omgaan met de voorraad (hoogwaardig gebruik);
 - 3. Behoud van waarde (hoogwaardigheid);
 - 4. Beperken milieu-impact (bij winning);
- Grondverzet en baggeren in perspectief van CE plaatsen levert **een nieuw narratief** (focus op de hele keten in plaats van op “end of pipe”).

Hoogwaardig Gebruik Grond

- Wetgeving geeft de ruimte dat bodem naar waarde wordt gebruikt
- Duurzame volgorde voor hoogwaardig gebruik grond:
 - Bodem blijft bodem
 - Bodem wordt grond of bagger
 - Bodem wordt “bewerkt” (tot bouwstof)
- Beoordeling vindt plaats op biologische, civieltechnische en chemische waarden

Hoe doen we dat?

- › Samen met de markt en overheden vertalen we de doelstelling naar instrumenten en acties die nodig zijn om dit te borgen in ruimtelijke processen. Denk aan:
 - Wetgeving (Omgevingswet, RO, Bodem, EU), instrumenten, afwegingskader
 - Kennisontwikkeling/deling, onderzoek
 - Communicatie en participatie
- › De focus ligt op de analyse van de uitvoeringspraktijk;
 - Wat is er nodig om bodembehoud en hergebruik te bevorderen?
 - Welke randvoorwaarden zijn daarvoor nodig, bijvoorbeeld voor aanbestedingen en bestekken? → Buyer group Grondstromen

Buyergroup Grondstromen

- › In de Buyergroup werken publieke opdrachtgevers (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat) aan een gezamenlijke marktvisie en inkoopstrategie voor grondstromen.
- › Transitie naar hoogwaardig gebruik van grond in projecten van aanbestedende diensten te versnellen.
- › Dit kan door de fysische, chemische en biologische eigenschappen en waarden van grond centraal te stellen.

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Vitale Bodem

De transitie van schoon naar vitaal

Inhoud

- **Wat is nieuw?**
- **Waarom een nieuwe aanpak?**
- **Wat is een vitale bodem?**
- **Wat gaan we doen?**

Wat is nieuw?

Van schoon naar vitaal,
een verbreding naar
biologisch, chemisch
en fysisch

Wat is nieuw?

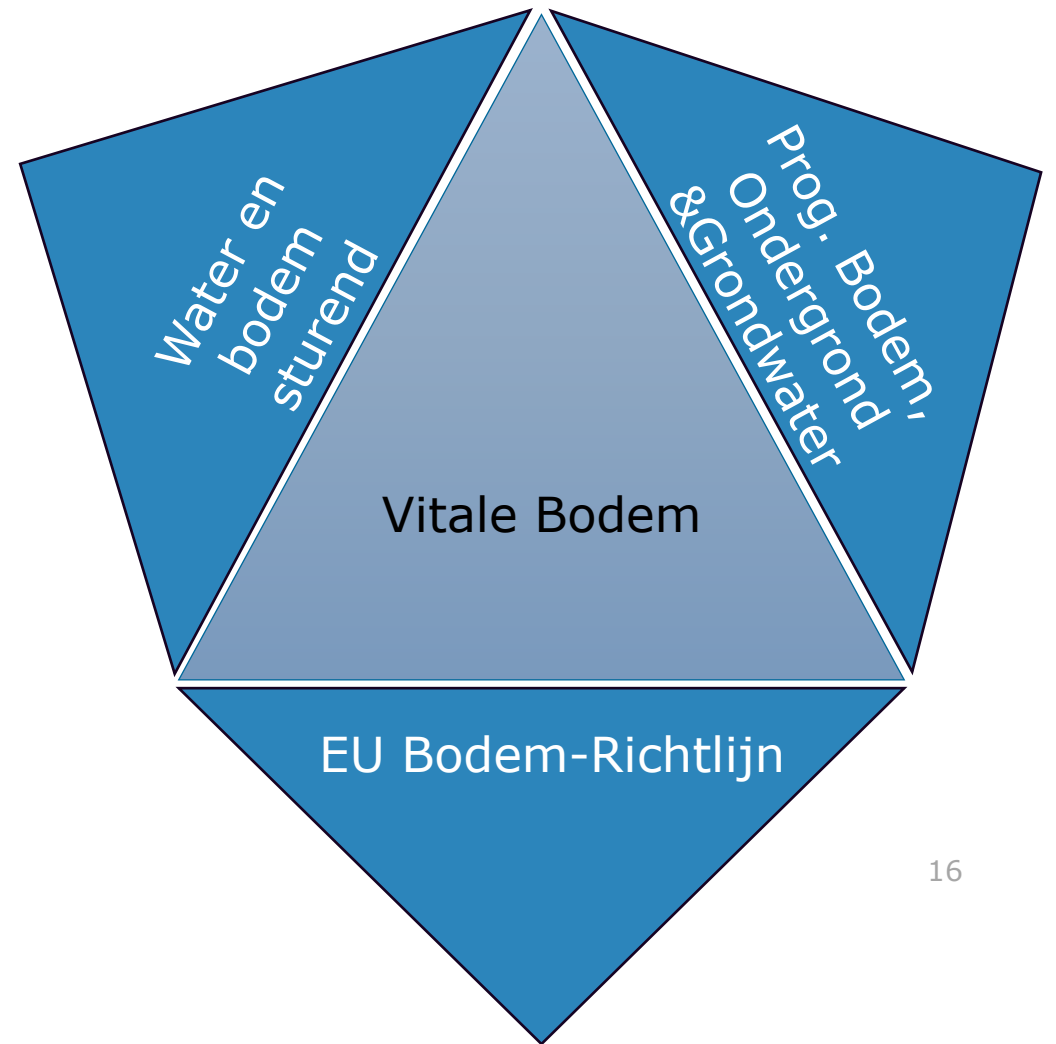
Van schoon naar vitaal,
een verbreding naar
biologisch, chemisch
en fysisch

Waarom een nieuw concept "vitale bodem"

Urgentie voor
verbetering van de
bodem groeit.

Ecosysteemdiensten

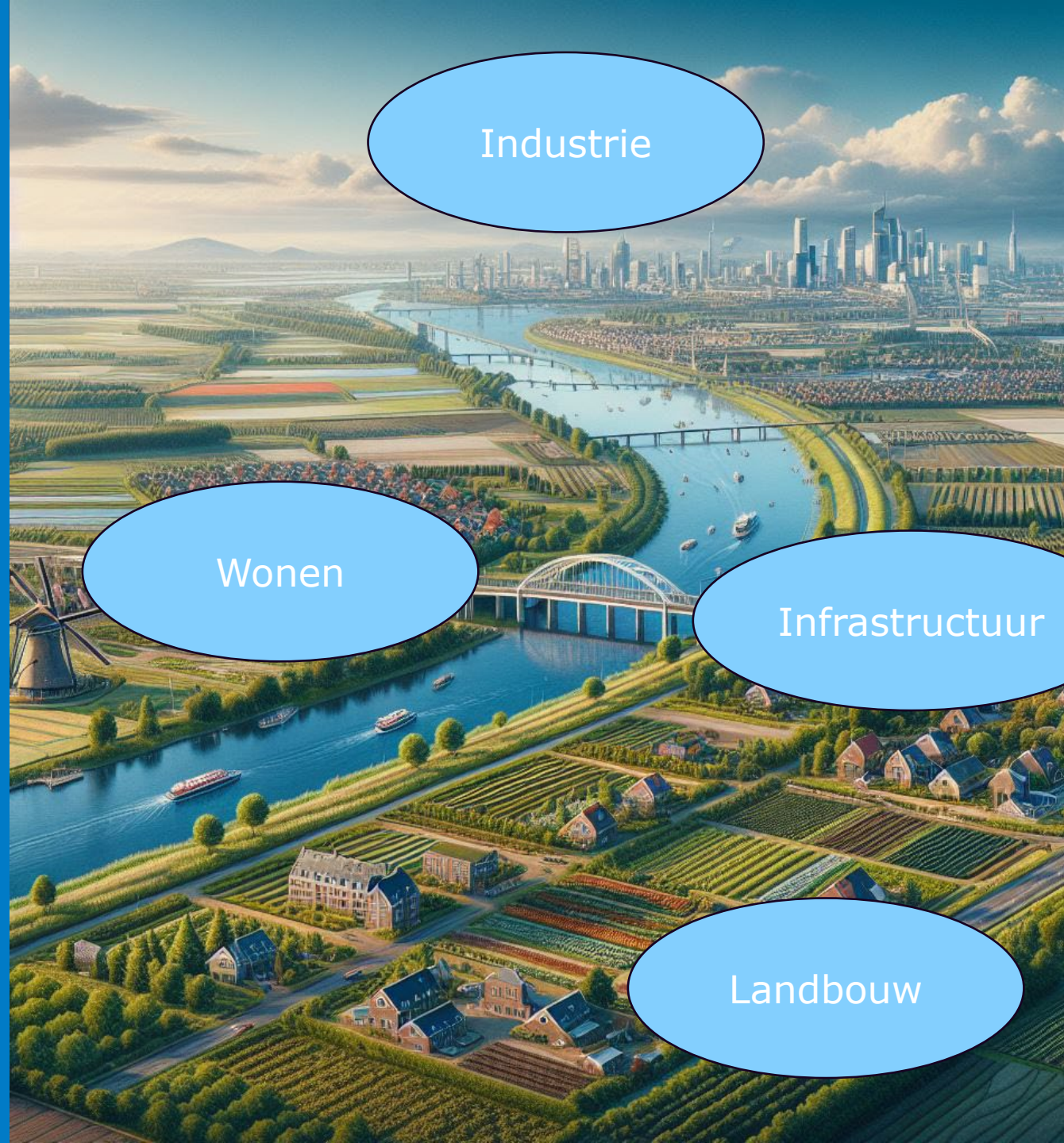
Wat is vitale bodem?

Een bodem die op lange termijn zijn typische ecosysteemdiensten kan leveren.

Wat is vitale bodem?

Een bodem die op lange termijn zijn typische ecosysteemdiensten kan leveren.

Industrie

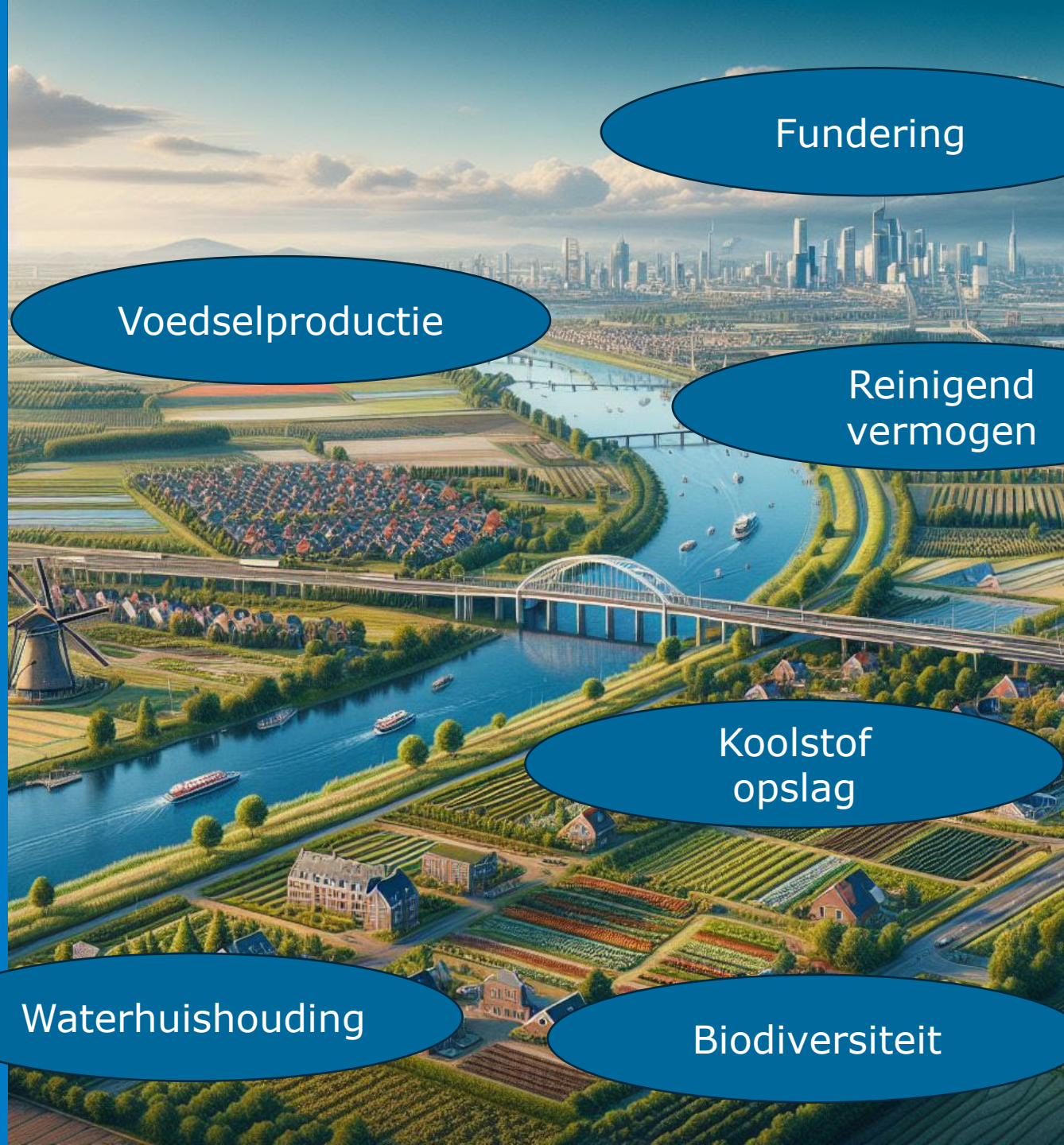
Wonen

Infrastructuur

Landbouw

Wat is vitale bodem?

Een bodem die op lange termijn zijn typische ecosysteemdiensten kan leveren.

Voedselproductie

Fundering

Reinigend
vermogen

Koolstof
opslag

Waterhuishouding

Biodiversiteit

Wat gaan hiermee doen?

Opgaves: klimaatopgave, woningbouwopgave, KRW-opgave, N-stofopgave

Ecosysteemdiensten

Voedsel

Wonen

Drinkwater

Infra

Natuur & recreatie

Klimaat-adaptatie

Vitale bodem

Bestaat uit:

Chemisch

Fysisch

Biologisch

Bereiken we door:

Doelen

KPI's

1. Preventief beleid
Eerder in keten, bv
toelating stoffen

2. Bodembescherming
Veiligheidsmaatregelen
gericht op risico's

3. Bodemherstel
Ingrepen om schade te
herstellen; tijdelijk

4. Bodembeheer
Verantwoord gebruik van de
bodem voor onbepaalde tijd

Bodembedreigingen

EU

Erosie

Verlies
nutriënten

Vervuiling

Verlies
bodemkoolstof

Verlies
biodiversiteit

Verdichting

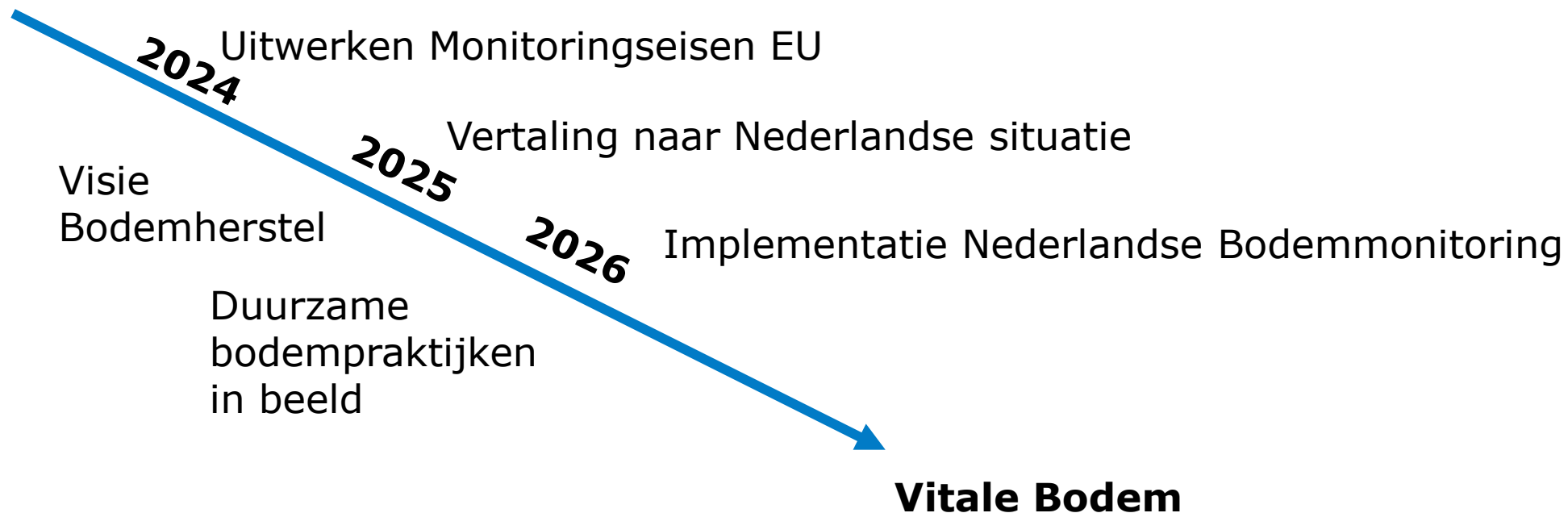
Verzuring

Afdekking

Vooruitzicht Vitale Bodems

Schone Bodem

Dank jullie wel voor de aandacht!

